

ФОНДАЦИЈА ЗА ОБРАЗОВНИ И КУЛТУРНИ ИНИЦИЈАТИВИ
FOUNDATION FOR EDUCATION AND CULTURAL INITIATIVES
ЧЕКОР ПО ЧЕКОР • STEP BY STEP

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2020

ЗА ФОНДАЦИЈАТА „ЧЕКОР ПО ЧЕКОР“

Фондацијата за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ - Македонија го поддржува развојот на отвореното општество реализирајќи активности во областа на образованието, уметноста, културата, издаваштвото, како и човековите (детските) права и граѓанското општество. Фондацијата води, координира, учествува и директно спроведува активности кои промовираат иновации, напредок и развој на работата во предучилишните установи и основните училишта во Република Македонија. Фондацијата „Чекор по чекор“ - Македонија е основана како невладина организација со цел да се продолжи со активностите на регионалната образовна програма „Чекор по чекор“, која започна да се реализира во 1994 година од страна на Институтот Отворено општество од Њујорк и Универзитетот „Џорџтаун“ од Вашингтон.

Мисија

Мисијата на Фондацијата за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ - Македонија е да изготвува, развива и спроведува програми кои го унапредуваат образованието и културата во современото општество како клучен фактор за образовен, културен, економски и социјален развој. Фондацијата „Чекор по чекор“ спроведува програми во градинките, основните училишта и другите образовни и културни институции, поддржува иновативни пристапи и на разни начини се стреми да ги зголеми можностите за образование на децата и да им помогне да го остварат својот целосен потенцијал.

ПРОЕКТ „ИНКЛУЗИВНИ ПАРТНЕРСТВА ВО ЗАЕДНИЦИТЕ”

Во март 2018 година Фондацијата „Чекор по чекор“ почна да го спроведува проектот „Инклузивни партнерства во заедниците“, кој е финансиран од Европската Комисија, преку Европскиот инструмент за демократија и човекови права (ЕИДХР) 2016-2017 - Поддршка за граѓанското општество преку национални програми за поддршка (European Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR) 2016-2017 Supporting a civil society through Country-Based Support Schemes (CBSS)). Проектот се спроведува од март 2018 до февруари 2020 г.

Главна цел на проектот е да развие и пилотира ефективен и инклузивен модел за подобрување на административните и стручни капацитети на засегнатите страни на локално и национално ниво заради овозможување на социјална и економска инклузија на лицата со попреченост преку достапни локални услуги дизајнирани по мерка на лицата со попреченост поголеми можности за инклузија на лицата со пречки во развојот во процесите на образование и вработување.

Специфичните цели на проектот се:

Специфична цел 1: Подобар пристап на лицата со попреченост до услуги и вклученост во животот во заедницата преку: подобрување на капацитетите на локалните власти и граѓанскиот сектор за колаборативно обезбедување на податоци за состојбата на лицата со попреченост и нивните семејства; зајакнување на локалните установи (училишта, центри за социјална работа и центри за вработување) со цел обезбедување на инклузивен пристап кон образовни и други услуги во заедницата; и зајакнување на граѓанските организации кои ги застапуваат правата на лицата со попреченост за учество во локалните процеси на донесување одлуки.

Специфична цел 2: Засилување на образовната и работната инклузија на младите со попреченост преку ангажирање и зајакнување на капацитетите на младите за застапување, и лобирање и подигање на свеста за инклузија на млади кои се во и вон од образовниот процес, во програми за образование и стекнување на вештини за вработување.

Проектот заврши во март 2020 година и во текот на оваа година се реализираа завршните активности на проектот. Завршниот настан на проектот „Инклузивни партнерства во заедниците“ - Speech4Inclusion - Инспиративни говори за инклузија се реализираше на 20ти февруари 2020 година преку инспиративни мотивациони говори. Овој настан во Speech4Inclusion форматот имаше за цел избраните говорници да го споделат своето лично и/или професионално искуство на релевантни и инспиративни теми за предизвиците поврзани со инклузија на лицата со попреченост.

На настанот своите кратки инспиративни приказни за инклузивното образование и општество ги споделија еминентни практичари, активисти, родители и ученици и тоа:

- Марк Гинзберг, Декан на Колеџот за образование и човечки развој при Универзитетот Џорџ Мејсон, САД,
- Љуљета Адеми, активистка за права на лицата со попреченост,
- Виктор Вукас Јованоски, ученик и член на младинскиот клуб во општинското средно техничко училиште „Гостивар“ - Гостивар,
- Магдалена Мојсовска, наставник во основното училиште „Димо Хаџи Димов“ - Скопје и
- Благица Димитровска, активистка за права на лицата со попреченост од НВО „Инклузива“ - Куманово.

ПРОЕКТ РЕДОВНО НА ЧАСОВИ: АКЦИЈА ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА РОМИТЕ ВО ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Проектот Редовно на часови: акција за вклучување на Ромите во основното образование, финансиран е од Европската Унија, а спроведуван од Фондацијата Отворено општество - Македонија заедно со своите партнери Здружението Центар за образовна поддршка Дендо вас и Фондацијата за образовни и културни иницијативи Чекор по чекор.

Главна цел на проектот е да се овозможи еднаков пристап, да се подобри посетеноста и завршувањето на учениците Роми во основните училишта, како и да се создаде инклузивна средина за учење каде ќе се почитува различноста и каде сите деца ќе се чувствуваат добредојдени и подеднакво стимулирани да успеат.

Компоненти на проектот

Стипендии за децата Роми од прво до трето одделение што ќе овозможи вклучување што поголем број деца Роми во основното образование, а воедно ќе се намали финансискиот трошок на ромските семејства поврзан со школувањето на нивните деца.

Поддршка на ромската заедница, преку обезбедување асистенти во општините со најбројна ромска заедница, кои ќе имаат блиска соработка со ромските семејства и училиштата. Тие ќе помогнат во процесот на идентификувањето на децата кои се надвор од образовниот систем, нивно запишување во училиштата, понатаму редовното следење на наставата како и успешен премин во следните одделенија.

Поддршка за училиштата ќе обезбеди трансформација на училниците во поинклузивна средина за учење каде ќе се почитуваат различностите и ќе се стимулира развојот на сите деца подеднакво. Планираните активности вклучуваат училишни грантови за спроведување на мали проекти во идентификуваните училишта, каде преку игра и заедничко учество во училишни активности ќе поттикнат интеракција и размена на знаење помеѓу учениците, како и обуки за образование за социјална правда наменети за наставниците и стручните служби.

Фондацијата за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ е одговорна за компонента 3) Поддршка за училиштата. Активностите во рамки на оваа компонента започнаа во март 2020 година и ќе се спроведуваат до март 2022 година.

Во март 2020 година, беше објавен првиот повик за мали училишни грантови, на кој се пријавија 22 училишта, каде учат ученици Роми - корисници на стипендија од проектот. Сите 22 училишни проекти за мали училишни грантови беа одобрени, но поради објективни причини, во рамки на овој повик продолжија со активностите вкупно 19 проектни училишта:

- ООУ „26 Јули“ - Шуто Оризари, Скопје
- ООУ „Васил Главинов“ - Чаир, Скопје
- ООУ „Дане Крапчев“ - Гази Баба, Скопје
- ООУ „Рајко Жинзифов“ - Кисела Вода, Скопје
- ООУ „Санде Штерјоски“ - Кичево
- ООУ „Саид Најдени“ - Дебар
- ООУ „Единство Башкими Бирлик“ - Гостивар
- ООУ „11 Октомври“ - Куманово
- ООУ „Браќа Миладиновци“ - Куманово
- ООУ „Христијан Карпош“ - Куманово
- ООУ „Илинден“ - Крива Паланка
- ООУ „Панко Брашнарлов“ - Велес
- ООУ „Славчо Стојменски“ - Веница
- ООУ „Раде Кратовче“ - Кочани
- ООУ „Димитар Влахов“ - Штип
- ООУ „Тошо Арсов“ - Штип
- ООУ „Страшо Пинџур“ - Неготино
- ООУ „Добре Јованоски“ - Прилеп
- ООУ „Гоце Делчев“ - Ресен

Сите проектни училишта изјавија дека немаат можност, ресурси или време да го спроведат процесот на финансиско администрирање на проектот, и дадоа согласност да го спроведе Фондацијата „Чекор по чекор“ како одговорна за компонентата за училишни грантови/ пакети за поддршка на училишни активности. Фондацијата ја презеде обврската за спроведување на сите административни активности за подготовка и реализација на целокупниот процес на набавка на сите материјали и услуги, потребни за реализирање на предложените училишни активности (кои согласно одобрениот проектен буџет се во висина до 2500 ЕУР за секое училиште).

Во текот на 2020 година, Фондацијата „Чекор по чекор“ им даде поддршка на проектните училишта и преку обуката „Образование за социјална правда“. Вкупно 63 претставници - наставници и стручни служби ја проследија оваа обука. Поради пандемијата од вирусот КОВИД 19 и препораките за држење на физичка дистанца, оваа обука се реализираше во четири групи во месеците септември и октомври, каде сите учесници активно учествуваа на четиридневен циклус работилници - три дена online и еден ден со физичко присуство.

Оваа обука опфати повеќе важни теми за кои преку емоционално учење учесниците ги подобрија своите знаења и беа поттикнати за подобрување на позитивната клима во

училиштето, преку спречување на директната и индиректната дискриминацијата и опресијата на маргинализираните групи (децата Роми), како и мотивирање на што повеќе сојузништво меѓу сите ученици со цел надминување на социјалните неправди.

ПРОЕКТ HEAD: ЗАЈАКНУВАЊЕ НА УЧИЛИШНИТЕ ДИРЕКТОРИ ЗА ИНКЛУЗИВНА УЧИЛИШНА КУЛТУРА

Фондацијата за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ започна со реализирање на проектот HEAD- „Зајакнување на капацитетите на директорите на училиштата за градење инклузивна училишна култура“, за развој на заеднички вредности и социјална инклузија во образованието. Носител на проектот е Мрежата на центри за образовни политики NEPC од Загреб во конзорциум со 7 меѓународни организации, а со финансиски средства на ЕУ преку програмата ЕРАЗМУС. Фондацијата „Чекор по чекор“ е одговорна за проектните активности кои ќе се спроведуваат во основните училишта во нашава земја.

Проектот HEAD: „Зајакнување на капацитетите на директорите на училиштата за градење инклузивна училишна култура“ има за цел да се осврне на професионализацијата на директорите на основните и средните училишта во Хрватска и Северна Македонија, користејќи ги позитивните практики во оваа област од Словенија и Холандија.

Главна цел на проектот е обезбедување поддршка на училиштата во развој на инклузивна училишна култура.

Специфични цели на проектот:

Развој на програма за професионален развој на директори преку модуларизиран пристап. Главни обележја на програмата за обука се:

- насоченост кон личен и професионален развој
- насоченост кон демократско управување - вклучување на сите засегнати страни во управувањето
- насоченост кон сеопфатен училиштен развој - училишни политики, мисија и визија, професионален развој на наставници и стручни служби
- разгледување опции засновани на докази за развој на политики за сеопфатен национален пристап кон подобрување на инклузивноста на училишната
- градење коалиција за поддршка на процесот на градење инклузивна училишна култура.

Во проектот се вклучени 20 училишта од државата:

- О.У. Браќа Миладиновци- Добрушево
- О.У. Браќа Рамиз и Хамид, Шуто Оризари
- О.У. Браќа Рибар, Табановце
- О.У. Дане Крапчев- Гази Баба
- О.У. Дитурија- Сарај
- О.У. Гоце Делчев, Василево
- О.У. Христијан Тодоровски Карпош- Драгоманце
- О.У. Јонуз Емре- Пласница
- О.У. Карпош- Умин Дол
- О.У. Кире Гаврилоски Јане- Прилеп
- О.У. Мустафа Кемал Ататурк, Д. Количани
- О.У. Рајко Жинзифов, Д. Оризари, Велес
- О.У. Страшо Пинџур- Карбинци
- О.У. Кирил и Методиј, Кучевиште
- О.У. Кирил и Методиј- Тетово
- О.У. Светозар Марковиќ, Старо Нагоричане
- О.У. Неџати Зекирија, Коџаџик
- О.У. Раде Кратовче- Кочани
- О.У. Тодор Ангелески- Битола
- О.У. Вера Циривири Трена- Карпош

Во текот на 2020 година како дел од проектот Фондацијата „Чекор по чекор“ беше вклучена во прегледување на програмата за обуки и истата беше преведена и на македонски и на албански јазик, како и избор на обучувачи на програмата која ќе се спроведува идната година. Дополнително Фондацијата беше вклучена во иницијално истражување наменето за утврдување на почетната состојба кое се реализираше во сите 20 проектни училишта и учествуваа 20 директори, 602 наставници и 617 ученици.

ПРОЕКТ „ОБРАЗОВАНИЕ НА ПОМАЛУБРОЈНИТЕ ЕТНИЧКИ ЗАЕДНИЦИ“

Во март, 2019 година, Фондацијата за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“- Македонија започна со реализација на проектот „Образование на помалубројните етнички заедници“. Се работи за четиригодишен проект на Фондацијата Отворено Општество - Македонија (ФООМ) кој ФООМ ќе го спроведува во партнерство со Управата за развој на образованието на јазиците на помалубројните етнички заедници при МОН (Управата) и Бирото за развој на образованието (БРО). Фондацијата „Чекор по чекор“ е стратешки партнер на Фондацијата Отворено општество во спроведувањето на овој проект. Проектот поаѓа од заложбите за активно граѓанство и социјална кохезија како предуслови за градење демократско општество и се потпира на убедувањето дека инвестирањето во квалитетно образование за сите е најефикасен начин да се стигне до таму. Проектот се заложува образованието да биде клучен промотор на социјалната кохезија, а училиштата како природни средини во која етничките, културните и јазичните различности се разбираат, промовираат и вреднуваат како предност, места каде сите ученици треба да се чувствуваат добредојдени и да имаат можност да ги постигнат своите максимум потенцијали за учество, учење и напредување.

Проектот се реализира во следните 10 проектни училишта:

- О.У. Браќа Рамиз и Хамид, Шуто Оризари
- О.У. Мустафа Кемал Ататурк, Д. Количани
- О.У. Браќа Рибар, Табановце
- О.У. Рајко Жинзифов, Д. Оризари, Велес
- О.У. Страшо Пинџур, Карбинци
- О.У. Кирил и Методиј, Кучевиште
- О.У. Светозар Марковиќ, Старо Нагоричане
- О.У. Гоце Делчев, Василево
- О.У. Неџати Зекирија, Коџаџик и
- О.У. Дитуриа, Сарај

Во текот на 2020 година, Фондацијата „Чекор по чекор“ продолжи со реализирање на активностите започнати во 2019 година и ја продолжи поддршката на проектните училишта преку следните проектни активности:

Обука „Позитивна клима во училницата“

Поради прогласување на пандемија од вирусот КОВИД 19, затворањето на училиштата и препораките за држење на физичка дистанца оваа обука се реализираше online.

Оваа обука опфаќа повеќе важни компоненти во себе, почнувајќи од поттикнување на позитивна клима во училницата која поттикнува самосвесност, емоционалната интелигенција на учениците и самодоверба кај учениците, саморегулација на емоции, разрешување конфликти во одделението и училиштето и градење безбедна средина за учење, донесување одговорни одлуки, развивање на емпатија и социјална свесност.

Обуката беше наменета за членовите на ЗУ од 10те проектни училишта и во подготвувањето на материјалите беа земани предвид и адресирани голем дел од проблемите кои членовите на заедниците за учење ги имаат нотирани во своите развојни активности, но дополнително се земаа предвид новите предизвици кои наставниците ги истакнаа за време на online менторските средби како можни појави поради затворањето на училиштата и физичкото дистанцирање во време на пандемијата со КОВИД-19. Дотолку повеќе темите поврзани со социо-емоционалниот развој на учениците и развивањето на социо-емоционалните компетенции добиваат уште поголема тежина и важност во период на голема загриженост и страв меѓу учениците за нивното здравје, иднина и образование.

Вкупно 121 претставник од Заедниците за учење од 10те проектни училишта (поделени во 8 групи) ја проследија оваа обука, која се реализираше во втората половина на месец август.

Поддршка на заедниците за учење

Поддршката на заедниците за учење кои се формираа во текот на 2019 година во 10те проектни училишта, продолжи и во текот на оваа календарска година. Членовите на заедниците за учење продолжија да работат во оваа форма на колегијално учење и професионален развој која нуди можност за самостојна работа и истражување, дискусии со колегите, и подобрување на секојдневна педагошка пракса за секој наставник-член на ЗУ.

Во текот на 2020 се реализираа 4 менторски средби кои ја следеа и поддржуваа работата на Заедниците за учење со развојните активности и развојните портфолија, но и се обидуваа да им помогнат на членовите на заедниците за учење со големите предизвици кои се наметнаа од пандемијата со КОВИД 19 и реализирање на наставата во online формат.

Во намерата да се поттикне колегијалната учење и размена во текот на јуни 2020 се реализираа 5 online мрежни настани за 10те проектни училишта на кои 96 члена од ЗУ земаа учество. Овој мрежен настан беше со Тема „Суперхерој“, со цел да повторно да се акцентира важната улога на наставникот. Исправајќи се пред низа на предизвици во периодот на пандемијата, колегијалното учење, размената на искуства и соработката стана уште поклучен фактор и систем на поддршка на кој наставниците се потпираат.

Во текот на октомври и ноември се реализираа уште 5 online мрежни настани за 10те проектни училишта на кои 77 члена од ЗУ земаа учество. На овои мрежни настани се дискутираше значењето на одржување на менталното здравје и грижа за физичкото здравје воопшто, на наставниците, нивните семејства и учениците. Се нагласи важноста на негување на ментален позитивен став, развивање на позитивни навики и начини кои треба секојдневно да се практикуваат за да истите се одржуваат, особено во условите на глобалната пандемија.

Дополнителни активности

Посетите со мобилната библиотека кои беа планирани да се реализираат до крајот на оваа учебна година се откажаа поради прогласувањето на пандемија и вонредна состојба во државата. Во договор со донаторот се одлучи реализирањето на овие посети да се замени со подготовка на сликовници кои, покрај изработката на печатени изданија, беа адаптирани во видео сликовници во форма на театар на сенки и споделени на ФБ страната на Фондацијата „Чекор по чекор“ со што станаа достапни за сите ученици од нашава земја.

Во изминатиот период во видео сликовници се адаптираа 8 сликовници кои се достапни и на јазиците на помалите етнички заедници.

Speech4Teach

Поради состојбата со земјата предизвикана од пандемијата КОВИД-19, настанот кој беше планиран да се одржи на крајот на 2020 година, беше одлучено да се реализира на почетокот на октомври, за да се одбележат два датуми: Почетокот на новата училишна година и Меѓународниот ден на учителот, 5ти октомври. За да се запазат протоколите за одржување настани во време на пандемија, беше решено настанот да се одржи на отворено, во Хотелот Александар Палас, во надворешна сала во која постојат услови за одржување настани со препорачана физичка дистанца со што се запази „Протоколот за организација на настани во рамки на националниот план за спречување на ширењето на корона вирусот.“ Беа поканети и контактирани сите проектни училишта и беше побарано од нив да испратат списоци на учесници кои ќе присуствуваат на настанот, по што беше организиран соодветен превоз, исто така почитувајќи ги протоколите пропишани од владата. Исто така беа поканети и претставници на образовните институции во земјата: Бирото за развој на образованието, Државниот испитен центар и универзитетите, од Скопје и Тетово. Беа подготвени покана и лого за настанот, визуелни решенија со 12 постери со фотографии на децата и со темата на овогодинашниот наслов „Улогата на учителот во новата реалност“ како и кратко видео во кое беа презентирани досегашните достигнувања на проектот. Во обраќањата на неколку образовни експерти, практичари и креатори на образовни политики, се говореше за улогата на учителите во образованието и развојот на децата. Оваа година говорници на настанот беа Алвин Салимовски-директор на основното училиште „Браќа Рамиз-Хамид“- Шуто Оризари-Скопје, Елизабета Секирарска-професор во СОУ „Перо Наков“-Куманово, Биљана Спасовска-одделенски наставник во ООУ „Св. Кирил и Методиј“ - с. Кучевиште-Чучер Сандево, Проф. Д-р Зоран Велковски од Институт за педагогија, Филозофски Факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“-Скопје и Давид Фрост, професор на Волфсон колеџ на Универзитетот Кембриџ (со видео обраќање). Присутните на настанот ги поздравиле со свои обраќања Министерката за образование и наука Мила Царовска, извршната директорка на Фондацијата Отворено општество Македонија, Фани Каранфилова-Пановска и Сузана Киранциска, Извршна директорка на Фондацијата „Чекор по чекор“. Настанот се одржа на 7ми октомври (среда) 2020 година.

ПРОЕКТ „И ЈАС ИМАМ ГЛАС“

Фондацијата Чекор по чекор со поддршка на “Save The Children International” - Косово и Шведската Интернационална Агенција за развој го реализира регионалниот проект „И јас имам глас“.

Целта на проектот е мобилизирање на граѓанското општество и развивање на свеста на родителите и наставниците, и охрабрување на децата да преземат одговорност и активно и информирано да се залагаат за реализација на своите права и да учествуваат во процесите на донесување одлуки кои ги засегаат на училишно и локално ниво. Преку учество во обуки и уметнички и литературно-новинарски секции, учениците учествуваат во донесување одлуки на училишно ниво и промовираат проактивно почитување на детските права и на детските ставови и мислења околу прашања кои ги засегаат нив и нивните врсници. Проектот се реализира во 4 основни училишта: Братство - Карпош; Дане Крапчев - Гази Баба; Кирил и Методиј - Тетово и Христијан Тодоровски Карпош - с. Драгоманце.

Во 2020 година се реализираа повеќе активности, меѓу кои:

Обука: „Спречување и справување со насилство врз децата, со особен осврт на насилство во услови на изолираност поради КОВИД-19 и сајбер насилство“

Овие обуки се фокусираа на градење компетенции кај наставници, директори, членови на стручни служби, родители, ученици од предметна настава и вработени во локалната самоуправа во 4 општини (Карпош, Гази Баба, Старо Нагоричане и Тетово) преку спроведување онлајн работилници за справување со последиците од социјалната изолираност на учениците, наставниците и семејствата поради КОВИД-19.

Обука: „Градење компетенции кај учениците за промоција на почитувањето на детските права“

Овие обуки се фокусираа на градење компетенции кај учениците, особено членовите на ученичкиот парламент, за развивање и примена на училишни и локални механизми за следење на степенот на почитување на детските права на ниво на училиште и општина и учество во дефинирање на приоритети за акција во четири основни училишта во општините Карпош, Гази Баба, Старо Нагоричане и Тетово преку спроведување онлајн работилници и пружање менторска поддршка.

Работилница: „Ликовно/уметнички и мултимедиски работилници (ликовни трудови, литературни дела, новинарски напис и други форми на изразување) на темите: „Мојот глас во училиштето“; „Мојот глас во заедницата“ и „Мојот глас во општеството“

Овие активности се фокусираа на организирање на можности за учениците од повисоките одделенија за градење на креативни и критички вештини за идентификување на проблеми, презентирање на можни решенија и подигање на свеста за прашања кои ги засегаат учениците преку креирање на ликовни, уметнички, дигитални и други креативни решенија поврзани со детските права и прашањата кои ја загрозуваат безбедноста на децата.

Работилница: „Новинарско/литературни работилници“

Овие активности се фокусираа на организирање на можности за учениците за изразување преку креативни и истражувачки новинарски изработки, на разни теми кои беа одбрани од проектните училишта. На овие секции, кои се одржуваа еднаш месечно, учесниците вежбаа креативно изразување на своите мисли, идеи и преставување на проблемите со кои се соочуваат. Овие секции им овозможија искажување и одбрана на сопствените мислења и ставови, но и критичко преиспитување, разгледување и прифаќање на тужите, како основа за дијалог, дебата и консензус.

ПРОЕКТ „БИДИ ИН, БИДИ ИНКЛУЗИВЕН, БИДИ ИНКЛУДИРАН“

Фондацијата за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ во соработка со Здружението за промоција и развој на инклузивно општество „Инклузива“ и Здружението за давање услуги на лицата со попреченост „Хендимак“, на 01.09.2020 започнаа со спроведување на Проектот „Биди ИН, биди ИНклузивен, биди ИНклудиран“. Проектот ќе се спроведува во текот на наредните три години, а има за цел да ги подобри можностите за образование на децата со попреченост и да придонесе кон развитокот на инклузивен несегрегираниот систем на основно образование, кој е отворен за сите и обезбедува висококвалитетна настава и осмислени можности за учење на сите ученици со попреченост, и на тој начин ја зајакнува нивната социјална и образовна инклузија.

Проектот тежнее кон целосен и еднаков пристап на децата со попреченост до редовните училишта и им на помага училиштата во подобрување на подготвеноста и капацитетите за осмислена инклузија преку обезбедување на пристапни и стимулативни средини за учење, како и високо квалитетна прилагодена настава за учениците со најразлични образовни посебни потреби, вклучувајќи физичка, сетилна и интелектуална попреченост. Во 2020 г., се реализираа повеќе активности, меѓу кои:

Во текот на 2020 година како дел од проектот се спроведоа следните активности:

Доделување на стипендии за 287 ученици со попреченост од прво и второ одделение

Во септември 2020 година, Проектот „Биди ИН, биди ИНклузивен, биди ИНклудиран“ распиша конкурс за доделување на стипендии за децата со попреченост кои посетуваат редовна настава во прво и второ одделение. Во текот на 2020 година, проектот додели 287 стипендии, а идната учебна година оваа бројка ќе ја зголемиме со дополнителни 150 стипендии.

Целта на стипендиите е да се пружи поддршка на семејствата на децата со попреченост од почетните одделенија во надминување на трошоците поврзани со нивното школување, училишни материјали, специјализирана опрема, воннаставни активности, асистенти за помош/едукација, трошоци за терапија, транспортни трошоци или други слични специфични потреби, а воедно да се поддржи одлуката за проактивно и засилено запишување на ученици со попреченост во редовните училишта.

Туторска поддршка за учениците со попреченост- стипендисти на проектот

Во октомври 2020 година, беше отворен повик за ангажирање на татори од целата држава со цел да се поддржи процесот на инклузија на деца со попреченост во редовните училишта и да се обезбеди туторска поддршка за учениците со попреченост кои се стипендисти на проектот.

Ангажманот на таторите вклучува директна работа со децата со попреченост - стипендисти за

стекнување работни навики и прилагодување кон барањата на наставниот односно предметно-часовниот систем, остварување на целите на индивидуалниот образовен план, преку повторување на инструкцијата, увежбување на зададените задачи и стекнување на бараните знаења и вештини по дадени напатствија и во соработка со наставникот и инклузивниот тим за ученикот. Освен тоа, туторите ќе работат и на развивање на социјалните вештини на дечињата и комуникацијата со соучениците, наставниците и другиот персонал.

Пред да започнат со својот ангажман сите тутори поминаа низ обука наменета за развивање на разбирањето и вештините потребни за успешна работа со ученици со попреченост кои посетуваат настава во редовните училишта.

Подобрување на пристапноста на училиштата со најголем број стипендисти

Во рамки на проектот, во 40 училишта од цела држава ќе биде подобрена пристапноста за учениците со попреченост. Тоа подразбира изградба на пристапни рампи, правење на пристапни тоалети, правење на сензорни соби, инклузивни игралишта итн.

Главен критериум при избирањето на училиштата каде ќе се изврши интервенција е бројот на ученици-стипендисти на проектот „Биди ИН, биди ИНклузивен, биди ИНклудиран“. Освен тоа, ќе бидат земени во предвид ангажманот и посветеноста на училиштето за градење на инклузивно образование. Активностите во училиштата ќе се реализираат во текот на следните 2 проектни години.

Вклучување на општествено одговорни компании во активностите на проектот

Со цел промените во училиштата да бидат поддржани не само од надворешните донатори, но и од локалните актери и донатори, проектниот тим контактираше со голем број на докажани општествено одговорни компании, државни институции и општини. Вклученоста на приватните компании, државните институции и партнерските организации се најдобра гаранција за одржливоста на направените промени во училиштата.

ПРОЕКТ АРИСЕ: „АКЦИЈА ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА НЕЕДНАКВОСТИТЕ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО“

Фондацијата за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ во 2020 г. започна со реализирање на проектот АРИСЕ: „Акција за намалување на нееднаквостите во образованието“, кој има за цел јакнење на капацитетите на граѓанските организации за развој на политики и застапување на полето на рамноправност во образованието преку регионална соработка и градење национални коалиции. Ова е четиригодишен проект (април 2020 - март 2024), финансиран од Европската Комисија, што го спроведува конзорциум на организации од шест држави, во кој покрај Фондацијата „Чекор по чекор“ членуваат и „Косовскиот образовен центар“, Косово; „Мрежата на центри за образовни политики“, Хрватска; „Универзитетот Шабанци - Иницијатива за образовни реформи“, Турција; НВО „Децата се иднината“, Албанија; „Центарот за образовни политики“, Србија; Центарот за социјални истражувања „проМЕНТЕ“, Босна и Херцеговина; и Центарот за образовни иницијативи „Чекор по чекор“, Босна и Херцеговина.

Проектот го зафаќа прашањето на сиромаштијата и нејзиното влијание врз учениците на две нивоа: од една страна образовните и социјалните политики кои можат да обезбедат долгорочни решенија за подобрување на рамноправноста во образованието, а од друга пилот интервенциите на училишно ниво кои помагаат при задоволување на непосредните потреби на учениците со низок социо-економски статус (СЕС).

Главна цел на проектот е Јакнење на капацитетите на граѓанските организации за рамноправно учество во процесите на развивање политики и застапување за праведност и рамноправност во образованието преку регионална соработка и градење национални коалиции. Проектот се стреми да ја поддржи образовната и социјалната инклузијата на ученици со низок социо-економски статус преку градење на национални и регионални партнерства на граѓански организации со цел застапување, конструктивен политички дијалог со владите, подигање на свеста кај засегнатите страни и пилот интервенции, преку следниве специфични цели:

- На ниво на политики: застапување и вклучување во конструктивен политички дијалог со властите за поддршка на ученици со низок социо-економски статус и градење национални партнерства преку поддршка на локални граѓански организации и подигање на свеста кај засегнатите страни за влијанието на сиромаштијата врз образованието и благосостојбата на децата;
- На ниво на училиште: врз основа на регионални и меѓународни искуства, осмислување на ефективна училишна програма за поддршка на ученици со низок социо-економски статус и придонесување кон намалување на последиците од сиромаштијата врз ученичките постигања и општата благосостојба на учениците со низок СЕС.

Проектот се реализира преку следниве активности:

- Анализа на политики и истражувања на состојбите и поставеноста на системите со изведување препораки за подобрувања и иновации;
- Застапување и подигање на јавната свест преку развој на алатки и процеси и поддршка на граѓанското општество и на коалиции на засегнатите страни активни на полето на борбата против сиромаштијата, како и преку меѓународна конференција и национални и регионални настани наменети за унапредување на образовните политики;
- Развивање на капацитетите на граѓански организации преку обуки, менторство, поддршка во работата, едукативни настани, студиска посета, „летна школа“, регионални работилници и програма за училишен развој;
- Училишни интервенции во 5 училишта во секоја земја засновани на холистички училишен развој, менторство и развивање одржливи училишни практики со цел намалување на разликите и сиромаштијата.

Во текот на 2020 година се спроведе истражување на политиките и практиките на полето на поддршка на деца и семејства со низок СЕС, со особен осврт на образованието, преку анализа на документи закони, стратегии и извештаи како и фокус групи и интервјуа. Истражувањето резултираше со Извештај кој дава преглед на политиките, мерките и најновите промени на ова поле, особено на тековни но и предлог мерки за подобрување на благосостојбата на децата и поттикнување на нивното вклучувањето во и завршување на образованието.

Во рамки на јакнењето на невладиниот сектор, Фондацијата подготви прирачник за обука и менторирање на невладини организации кои работат со групи во социјален ризик и семејства со низок СЕС. Прирачникот ќе помогне за подобро разбирање на проблемите со кои се соочува оваа целна група, особено децата во процесот на образование, како и за подобрување и осовременување на организациското работење, особено на полето на подготвување, спроведување и следење на проекти.

Воедно, се спроведе повик за избор на локална партнерска невладина организација со која ќе соработува на пилотирање на прирачникот преку поддршка на нејзиниот организациски развој. Од десет пријавени невладини организации од целата земја, проектниот конзорциум го избра центарот за Социјални иницијативи „Надеж“ од Скопје, со кого Фондацијата во следните две години ќе работи на подобрување на образованието на деца со низок СЕС од пет училишта во државава, преку обука, развивање локални иницијативи и подигање на јавната свест за потешкотиите со кои децата од оваа група се соочуваат во училиштето, локалната заедница и општеството.

**Фондација за образовни и културни иницијативи
ЧЕКОР ПО ЧЕКОР - Македонија
Адреса: бул. Партизански одреди 72а - мезанин, Скопје
Контакт: +389 2 3077 900 info@stepbystep.org.mk
www.stepbystep.org.mk**